SHARIAT WEEKLY

شریعت

اوونیزه

په اوونۍ کې یو ځل خپرېږي

دافغانستان د اسلامي امارت مرکزي نشراتي ارګان

دریم کال پنځه ځلویښتمه ګڼه. پرله پسې (۱٤٥) یکشنبه د۱٤۱۹هق کال دربیع‌الاول (۱۸) د۱۳۷۷ هـ ش کال دچنګاښ دمیاشتي(۲۱) د۱۹۹۸ میلادي کال دجولاي (۱۲)

د فاریاب ولایت د قیصار ولسوالي په بشپړه توګه فتحه شوه

د دښمن د سلو تنو افرادو په نیول کېدو برسېره اته ټانکونه یوه بوځلویښت میله یوه شپاړلس میله یوه دولس میله دستګاوي او زیاته اندازه نوري وسلې مجاهدینولاسته وراغلې

د فاریاب ولایت د قیصار ولسوالي په بشپړه توګه د اسلامي اردو د مجاهدینو له خوا فتحه شوه او دوښمن سل تنه افراد د مجاهدینو له خوا ونیول شول.

یوه مسوول خبرګاې د باختر اطلاعاتي آژانس ته وویل د اسلامي امارت مجاهدینو د خپلو بریالیو عملیاتو په ترځ کې چې په الهي نصرت سره تر سره شول د فاریاب ولایت د قیصار ولسوالي په بشپړه توګه اسلامي امارت د مخالفینو له شتوالي نه تصفیه کړه او د دښمن څخه دیاسه سل تنه وسله وال افراد یې ونیول. د قیصار ولسوالي د بشپړې فتحې په بهیر کې د دښمن دري ټوپونه، د څلویښت میله یوه دستګاه د بي ام شپاړلس یوه دستګاه دولس میله یوه دستګاه اته ټانکونه او یو اندازه نظامي وسایط د مجاهدینو لاس ته ورغلي دي.

ددغي عملیاتو په بهیر کي دښمن ته د سر په زیانونو برسېره زیات مالي تاوانونه هم رسېدلي دي او دښمن ان له خپلو لېرو ستګرونو نه د تېښتي په حال کې دي.

د قیصار په ولسوالي کي مجاهدین د خپلو سنګرونو په ټینګولو بوخت دي او د دغي ولسوالي خلک چي د مخالفینو د ظلمونو او جابرانو له امله په تنګ شوي و د اسلامي اردو مجاهدینو ته تود هرکلي وایه او د افغانستان له اسلامي امارت سره یې خپل ملاتړ څرګند کړ.

خبر ځاې زیاته کړه په دغي ګلوم مع

الهي فرمان

عدل (انصاف) وکړئ تاسي ! ، همدا (عدل) ډیر نږدې دی تقوا (پرهیزګاری) ته.

(سورة المائدة)

په انجنیر نسیم مهدي باندې مرګوني حمله وشوه

د افغانستان د شمالي برخوله د رارسېدلو خبرونو له مخي د اسلامي امارت د مخالفینو په مرکز مزار شریف کښې د بېلا بېلو ډلو تر منځ دښمني ډېره زیاته شوي دي د جنرال دوستم د جنبش ملي نه بېل شوي انجنیر نسیم مهدي باندې د ښار منځ کښې نا معلومو کسانو قاتلانه حمله کړې ده.

نسیم مهدي خو پخپله بچ شوي دي خو دده دوه باډي ګاردان وژل شوي دي. نسیم مهدي ددغي حملې مسولیت د جنرال دوستم په کسانو اچولی دی او ویلي یې دي چي دوستم یو تروریست دي او غواړي چي په زور خپله واکمني ټینګه وساتي. نسیم مهدي ویلي دي چې دوستم د افغانانو دښمن دي او د هیواد دپښتنو سر اړیکي لري. ده وویل چې د نور هیواد په شان د شمالي خلق هم د اسلام مبین دي او هېڅکله به یو اسلام دښمنه سړي حبل مشر په حیث ونه مني.

د یو بل خبر له مخي په مزار شریف کښې د جنبش ملي، حرکت اسلامي او جمعیت اسلامي د مسلحو ځواکونو تر منځ مسلسلې نښتې روانې دي. د جنبش ملي د عالم خان او شورم مع

د یوه جامع جومات د بنسټ ډبره کیښودل شوه

د کلام الله مجید د څو ایتونو په لوستلو سره په دې وروستیو وختو کي د لغمان ولایت د علي شنګ ولسوالي د غازي اباد د کلي جامع جومات د بنسټ ډبره کیښودل شوه.

د باختر اطلاعاتي آژانس خبر راکړ: په هغه غونډه کي چي له همدې امله په دغه ځاي کي جوړه شوې وه څو تنو سپین ږیرو په هیواد کي د سپېڅلي اماکنو د بیادولو په لاره کي د افغانستان د اسلامي امارت د اقداماتو په باب خبري وکړې په هیواد کي یې د جوماتونو ابادول نیک او ارزښتناک ګام وباله.

دغه جومات چي د لغمان ولایت د علیشنګ ولسوالي د غازي اباد د کلي د خلکو په مالي مرسته جوړېږي څه د پاسه څلور سوه لمونځ کوونکي پکي ځائیږي.

پایتخت فلسطین آزاد بیت المقدس خواهد بود

یاسر عرفات

بیت المقدس:

یاسر عرفات رهبر فلسطین گفته است که در سال آینده با ختم دوره عبوری حکومت دارای آزادی محدود، حکومت مستقل فلسطینی را اعلان خواهد نمود. عرفات گفت که طبق معاهده یی که بین فلسطین و اسرائیل امضا شده بود م،ن،ع

طی محفل پر شکوه:

کار احیا و باز سازی موزیم ملي افغانستان آغاز گردید

تعمیر موزیم ملي از بودجه انکشافی امارت اسلامی افغانستان و همکاری موسسات و سازمان های بین المللی بشکل اصلی آن اعمار میگردد.

با قرائت پیام محترم ملا امیر خان متقي سرپرست وزارت اطلاعات و کلتور کار احیا و باز سازي مجدد موزیم ملي افغانستان که در اثر جنګ های رژیم قبلی تخریب شده بود آغاز گردید.

آژانس اطلاعاتي باختر گزارش میدهد، بهمین مناسبت نشستي در مقر موزیم ملي واقع دار الامان ترتیب شده بود. بعضی از مسوولین وزارت اطلاعات و کلتور روٌسا و مسوولین موسسات نشراتي عده یی از دانشمندان باستانشناسان و عده یی از نماینده گان موسسات فرهنګي بالخصوص د بخش میراث های فرهنګي شرکت ورزیده بودند. ابتدا آیاتي چند از کلام الله مجید قرائت گردیده بعداً کفیل موزیم ملي روي ضرورت مبرم به ترمیم و باز سازي و پروګرام های ترمیماتي و جابجا ی آثار تاریخي موزیم بشکل اساسي و اصلي آن به تفصیل صحبت نمود. گفتنا، عنایات امارت اسلامي افغانستان احیاي مجدد تعمیر موزیم ملي را یکي از وظایف شرعي و اسلامي خود دانسته بخاطر حفاظت و نګهداري درست آثار و ګنجینه هاي آن از هیچګونه سعي و تلاش دریغ نخواهد کرد.

تعمیر موزیم ملي از بودجه انکشافي امارت اسلامي افغانستان ، همکاري موسسات و سازمانهاي بین المللی م،ن،ع

بی جي پي بخاطر از بین بردن تشخص تاریخي مسلمانان اقدام نمود

دهلي جدید : حزب کانګرس ، بزرګترین حزب اپوزیسیون هندوستان، در مورد تشکیل جدید شوراي مورخین هندوستان اظهار تشویش نموده است. کانګرس می ګوید که درین شوري چنان مورخین شامل کرده شدند که طرفدار نظر بنیاد ګرایانه هندوایزم بی جي پي هستند. کانګرس اظهار تشویش نموده است که توسط

حلورم مع

د شعر د کره کتنې غونډه

د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب د څانګې له خوا د ربیع الاول د میاشتي په ۱٤ نېټه د هغې څانګې په مقر کې د شعر د کره کتني یوه درنه غونډه جوړه شوې وه. دغې غونډې ته د هیواد پیژندل شوي او تکړه شاعر ملا اسد الله حنیفي خپل شعر د کره کتني لپاره وړاندي کړ چي د غونډې د ګډونکوونکو له خوا د شعر پر ځانګړتیاو او نیمګړتیاوو اوږد بحث وشو.

د کره کتني څخه وروسته یوه خوندوره مشاعره وشوه چي په هغه کي د هیواد ځینو توضیالیو او ځوانو شاعرانو خپل نوي او تازه شعرونه واورول.

څلورم مع

از مقام و موقف معلم:

طي محفل پر شکوه در شهر کابل تجلیل به عمل آمد

روز پنجشنبه مورخ ۱٤۱۹/۳/۱٥ هـ ق از مقام و موقف معلم در نظام اسلامي طي محفل پر شکوه در شهر کابل تجلیل به عمل آمد.

خبرنګار هفته نامه شریعت از جریان این محفل ګزارش میدهد : درین محفل بزرګ که به ابتکار جامعه دار العلوم کابل در صحن آن مدرسه عالیه دایر ګردیده بود، در آن هزاران تن از شاګردان مکاتب، طلاب مدارس، معلمین ، شهریان عزیز شهر کابل و عده یی از اراکین امارت اسلامي افغانستان اشتراک ورزیده بودند.

در آغاز آیاتي چند از کلام الله مجید توسط قاري معروف کشور، محترم استاد الحاج قاري برکت الله «سلیم» قرائت ګردید که حاضرین را به وجد آورده و با نعره هاي تکبیر بدرقه میشد . سپس محترم مولوي محمد مصدق (قانع) رئیس تعلیمات اسلامي و دار الحفاظ ها در رابطه به نقش معلم صحبت نموده افزودند : معلمین عزیزا امروز مـا و شـمـا تجلیل از آنروزي را میکنیم که داراي ارزش تاریخي مي باشد حضرت محمد «ص» براي هدایت بشر بحیث معلم مبعوث ګردیدند ، از مدرسه محترم و عالي پیامبر «ص» ، انتخاص چون صدیق اکبر «رض» ، فاروق عادل «رض» ، ذي النورین «رض» ، اسد الله الغالب «رض» و غیره مردان بزرګ ظهور م،ن،ع

په توکیو کې دوه امریکایان د غلا په جرم ونیول شول

د واړو د یو دکـــــان قلف مات کړي او نغدي پیسي یې غــلا کړي وي

په توکیو کي دوه تنه غله امریکایان هغه وخت لاس په لاس ګیر شول کله چي دوي د یو دکـان قلف مـات کـړ او نغدي پیسي یې غلا کړي وي.

د تړوالو خبر سرچینو د خبر له مخي دوه تنو امریکایانو هر ۲٤ کلن دارنل هویګنز او ۲٦ کلن مایکل انتهوني شپاړه د جاپان په پایتخت توکیو کي د یو دکان قلف مات کړي او په دکان کي موجودي ۱۱۳۳۸ ډالره یې غلا کړي و د توکیو د پولیسو اداره وایي چي دواړه غله یې لاس په لاس نیولي او اوس هم د دوي په ولکه کي دي پولیسو په امریکا کي د دوي د اوسېدو د ښار نوم نه دي ښودلي ددي غلو دریم ملګري له پولیسو نه په تېښته کي بریالي شویدي.

در اثر یک سیلاب شدید:

در چین دو صد نفر هلاک و صدها نفر لادرک شدند

بیجنګ :

به اساس ګزارشهاي داده شده به اثر سیلابهاي شدیدي که در چین آمده دو صد نفر هلاک و صد ها نفر لادرک شده اند.

هکذا خبر مي افزاید که هزاران خانواده بي خـــــانه شـــده اند و فـصلهاي ایستاده تباه ګردیده است.

د پنګه ویشتو ژورو او نیمه ژورو ځاګانو د کیندلو کار پیل شو

د کابل ولایت د بګرامیو ولسوالي په مربوطاتو کي د پنګه ویشتو ژورو او نیمه ژورو څاګانو د کیندلي کار د یو لړ مراسمو په ترځ کي پیل شو.

د باختر اطلاعاتي آژانس خبر راکړ د دغو څاګانو د کیندني د کار په مراسمو کي چي د ډاکار موسسې په مالي او تخنیکي مرسته د بګرامیو ولسوالي په مربوطاتو کي پیل شوي دي د کابل ولایت د کلتور د پراختیا او بیا جوړوني رئیس محترم ملا عبدالله عابد د ډاکار موسسې استازي او د سیمي په سلګونو تنو دیندارو خلکو ګډون کړي و.

دغه راز د سویډن د کمیټي استازي د چهار اسیاب ولسوالي په مربوطاتو کي د شپیتو نیمه ژورو څاګانو د کیندني څلورم مع

به سلسله مسابقات جهانی فوتبال :

برازیل هالند را شکست داد

پاریس : به سلسله مسابقات جهانی فوتبال بخاطر احراز جاه جهاني، جالبترین مسابقه بین تیم هاي برازیل و هالند بود ، تیم برازیل توانست توسط رونالدو فوتبال مشهور یك ګول نماید اما تیم هالند هم توانست یك ګول نماید که به این ترتیب هر دو تیم با وجود تمدید دو م،ن،ع

یکتن قاچاقبر اسلحه دستګیر ګردید

یکتن قاچاق بر حین قاچاق اسلحه از طرف موظفین آمریت سرحدي تورخم دستګیر ګردید. آژانس اطلاعاتي باختر خبر میدهد: اسامي نقیب الله فرزند عبدالشکور باشنده ولسوالي سروبي که اسلحه را بشکل غیر قانوني انتقال میداد همراه با سه میل کلاشینکوف از طرف موظفین سرحدي تورخم دستګیر و به څارنوالي محکمه نظامي ولایت ننګرهار تسلیم داده شد.

سرمقاله

دلوي خداي (ج) په نامه

... الذین ان مکنا هم فی الارض اقاموالصلوة ... ۳۹-٤٠-٤۱ سورة الحج

لمونځ د دین ستن ده

لمونځ د دین ستن ده چي لمونځ ودان وي دین دوان وي چي لمونځ وران وي دین وران وي، لمونځ له ایمان څخه وروسته د ټولو عبادتونو سردار دي، قرآن مجید او احادیثو مبارکو له ایمان څخه وروسته، چي هغه د ټولو عبادتونو د وجوب او صحت شرط دي - په لمانځه زیات ترکیز کړي دي، په فقه شریفه کي څومره تفصیلات چي د لمانځه په هکله راغلي دي د بل هیڅ عبادت په باب هغومره نه دي راغلي؛

دا واړه د لمانځه د شرعي قدر او قیمت له امله دي، دا ځانګړي خصوصیت چي قرآن مجید فرمایي : لمونځ بې له شکه له بدو کارونو او منکراتو نه ایند منع کوي بوازې د لمانځه په هکله بیان شوي دي خو دا هله کیداي شي چي لمونځ سم وکړاي شي؛

جناب عالیقدر امیر المؤمنین ته دې الله تعالی لا زیات توفیق اوږد عمر او زیاته د خیر لاربښوونه وکړي چي الله تعالی د ټولو خیرونو او ګټو د راجلبولو او د ټولو منکراتو او مفسیدتونو د بندولو کلي په لاس ورکړه او د لمانځه په هکله یې خاص اهتمام پیل کړ.

دوهم مخ

شریعت

دتأسیس کال : ۱۳۷٤ هـ ش

: د لیکوال هیئت ترنظر لاندې

مسؤول مدیر : الحاج مولوی عبد الرحمن احمد «هوتک»

مرستیال : ملا أسد الله «حنیفي»

دیوې ګڼې بیه : په هیواد کي (۱۰۰۰) افغانۍ په پاکستان کی (۳) کلداری

پوست بکس : (٤۷۱) تیلفون: ۲۰۰۷٥

په پېښور کي : د طالبانو نمایندګي تیلفون: ۸٤٤۳۳۱-۸۱۸۱٥۷-۸۱٥٦۳۷

جاري حساب : ٤۰۳۸٥/۷ د افغانستان بانك مرکز

چاپ : دولتی مطبعه

د سرمقالې پاتې برخه

په اسلام کي هوښیارو حاکمانو او سلفو صالحینو رضي الله تعالي عنهم د غه کلي (کونجي) په لاس کي اخستي وه چې په اسلامي ټولنه کي خیرات او برکات، بري او سر لوړي حاکمه وه بیا چې کله یې دغه کلي له لاسه ولویده، نو د ذلتونو، اهانتونو بې اتفاقیو او قحطیو لړۍ پیل شوه چې لا اوس هم روانه ده؛

الله تعالي دي اسلامي امت ته نور هم داسې هوښیار او د رښتیني عقل خاوند مشرتوب ور په برخه کړي چې د ټولو بریالیتوبونو او ښیرازیو د اصلي مزي سر پیدا کړي او په لاس کي یې ونیسي؛

وایي چې: (د دنیا په چارو هر سړي هوښیار دي - چې سړي پرې سړي کیږي عقل بل دي) جناب عالیقدر امیر المؤمنین - سلمه الله تعالي و وفقه- په خپله وروستي مرکه کي چې د لمانځه د فرمان د توضیح لپاره یې کړي ده څومره د هوښیاري خبره کړي ده چې پوښتنه ورڅخه وشوه :« تاسې د خلکو له سم لمانځه ادا کولو نه څه تمه لرئ او کومې ګټې مو په پام کي نیولي دي؟؛

زمونږ په پام کي دا خبره او هیله ده چې په اسلام کي لوي او بنسټیز رکن لمونځ دي، لمونځ چې سم زده کړاي شي او مسلمانان یې په سمه طریقه سره ادا کړي نو ښه اثرات او پایلي به یې په ټول هیواد کي ښکاره شي ځکه چې الله تعالي فرمایلي دي : لمونځ یې له شکه بندطلبدواومنکراتوڅخمنعکوي؛

کله چې فحشاء او منکرات په هیواد کي له منځه ولاړ شي یقیناً به آرامي راشي او مسلمانان به په خپله د ژوند په مزه وپوهیږي ، نو ځکه مو له خلکو نه تمه او غوښتنه دا ده چې د لمانځه سمه اداء زده کړي او دغه زده کړه د ځان لپاره شرم او پیغور ونه ګڼي... لمونځ چې په سړه هوا یا ګرمي کي اداء کوي، تکلیف تیروي او لمونځ یې سم نه وي نو یو خو د دوي خپل ضرر پکښې دي او بل یې په ټول هیواد باندې بد اثرات پریوزي ځکه : لمونځ د اسلام یو لوي رکن دي ...»

دا رښتیا خبره ده چې د ځمکي په مخ د انسانانو سر کشي او بې لارې د الله تعالي جل جلاله د قهر سبب ګرزي او د تباهي سببونه را پاروي لکه چې په قرآن مجید کي د بې لارو، سرکشو اوکفاروقامونودتباهي کیسي (قصې) راغلي دي؛ او کومو قامونو او افرادو چې د انبیاوو کرامو (علیهم الصلوة والسلام) دعوت او تعلیم منلي دي او د الله تعالي په لاره سم تللي دي هغوي له هلاکت او تباهي نه ژغورلي او په دنیا کي یې نیکمرغه ژوند تیر کړي دي په اخرت کي به هم سر لوړي او ښیرازه وي، نو ځکه ویل شوي دي چې : د پیغمبرانو لړۍ - علیهم الصلاة والسلام د ټول عالم لپاره د الله تعالي رحمت دي؛

الله تعالي دي لومړي امامانو صاحبانو ته د ښه تعلیم او پوره اهتمام او هم زمونږ مسلمانانو، دینداراو او مجاهدو هیوادوالو ته وس او توفیق ورکړي چې نر او ښځې لمونځونه سم زده کړي او سم یې ادا کړي او په دغه ترتیب سره د دنیا او اخرت د سر لوړیو، بریالیتوبونو او ښیرازیو راز او کونجي په لاس کي ونیسي، دنیا اوخرت یې ودان شي. آمین

ربنا اتنا من لدنك رحمة و ...

؟

په ډېلي کي چاپېدونکي میزان خپرونې نوې ګڼې هغه بله ورځ راورسیده، زه او د میزان چلوونکي د یوه سنګر دوه یاران وو چې اوس وخت او حالاتو سره دومره لیرې کړي یو چې د یو بل په مخالفت کي یې درولي یو .

د میزان چلوونکي زما د مدرسې د وختونو انډیوال دي بیا دواړه له یوه تنظیم سره وپیوستل شوو، ده د تنظیم له مشر سره نژدې خپلوي درلوده او د سردارانو په ډله کي ؤ خو ده سر داري او زما غریبي زموږ د مینې او انډیوالي په مخه کي یو له بل ګرځیده. په هجرت کي موږ دواړه په یوه ارګان کي په خدمت بوخت شوو. ګڼې هلې ځلې مو کولي دي د میثاق خون مجلې او د مجاهد جریدې چلوونکي وو. تصادف د ګوره موږ دواړو په یوه وخت کي مجله او جریده پرېښوده زموږ د استعفا لاملونه بیل وو خو مهال یې یو وو .

موږ په هجرت او جهاد کي خپله اشنایي ماقبل التاریخ ګڼله، د جهاد تر پایه زموږ مینه، انډیوالي او دوستي پر ځاي وه بیا زموږ لارې بیلې شوې اوس موږ دواړه د بیلا بیلو لارو مسافر یو .ده اواز ماته له ډېرو بندیزونو او خنډونو وروسته راورسېږي کله د خپرونو په مخونو او کرښو کي کله په تیږ تورته کاغذ کي؛ زما غږ هم د بوي او بلو خپرونې په پاڼو کي په هوا شي او په لیرې لارو تر ده پوري ځان ورسوي.

د میزان د نوي ګڼې په څلورم مخ کي د استاد سیاف یو نوی تصویر خپور شوی، همدغه تصویر ددغه لیکنې بنسټیزه موضوع ده، د استاد سیاف ږیره په تصویر کي ټوله سپینه معلومېږي، دې چې کله له بندیخانې پیښور ته راغی ږیره یې تکه توره وه - کله چې د مجاهدینو پنځو تنظیمونو خپل یووالي اعلان کړ، دی یې مشر شو، ډېرو ځوانانو چې ټولو خپلې هیلې دده ترقیادت پوري تړلي وې .

د اتحاد اسلامي جریدې ته د اختر په مناسبت د یوه پیغام له پاره د استاد کور ته ورغلم، دده کور د تاکال په یوه پارتسان کي ؤ، د دریو کوټو یو معمولي کور ؤ، لاندې په پټه دروازه کي یې وروړ پریوه شلیدلي کټ ناست ؤ نه پیره وه او نه تالاشي، په کوټه کي عادي سطرنجي غوړېدلي وه، د ډېکرې د بازار خو زړې توشکې پرتې وې. د چت پکي په لومړي درجه ګرندي چورلېده او چنګاښ د ګرمي دوزخي لمبې یې شنډلي، ټول په خولو کي لانده خیشته وو خو د استاد سیاف صاحب مجلس او دیدن دا هر څه د سهلو او زغملو وړ ګرځولي ؤ .

استاد وویل : دا څو کرښې مې درته لیکلي نور هم بشپړوم. ده به کله یوه نیمه کرښه ولیکله او کله به یې څو دقیقې له ناستو کسانو سره خبرې کولې زه اوس داسې ګڼم لکه سیاف صاحب چې زما پر کمزوري پوه شوی وي ځکه خو یې د پیغام لیکل ځنډول او پر ماڼۍ هغه څه لیدل چې زه یې تر اغیز لاندې راتلم.

غرمه شوه د سترخوان وغوړول شو، د چو دال کاسې کېښوول شوې استاد سیاف پیاز وغوښتل یوه ځوان په لمن کي د پیازو غوټې راښکولي وې او پر دستر خوان یې راوغړولي - سیاف صاحب پکي یوه ستره غوټه راواخیسته په سوک یې ووهله څلور ټوټې یې کړه د یوه بل مخ ته یې کېښوده.

دا هغه صحنه وه چې زموږ ځوانو جذباتو ته یې تیلي ورته کړ، زما به له یوې خوا زړه غوښتل چې همداسې د استاد په مجلس کي ناست وم له بل پلوه مې دا هیله وه چې ژر پاڅېږم او دغه خبره او کیسه ټولو انډیوالانو ته ورسوم، ژبرې پرې وکړم چې غم ته کوي موږ خپله ورکه توره موندلې ده څه وخت لانه ؤ تیر چې استاد سیاف په دوهم پوړکي د هغو دریو کوټو کور سره په مخه ښه وکړه خبره قصرونو او ماڼیو ته ورسیده او د مزمل صاحب په وینا ده هم د خان آباد مخه ونیوله .

په پسو «هجرت کلي» کي د قصرونو او ماڼیو بهرني دیوالونه خټین وو خو دننه کیسه بله وه . پیسرې شوې - بندیزونه شول د بادیګاردانو لیکې شوې تر دې چې بله ورځ د جومات د محراب له څنګه ورته ځانګړې دروازه کېښودل شوه د خداي کور او عبادت ته هم دده لاره له نورو مسلمانانو بیله شوه، دی د خداي کور ته هم په ځانګړې دروازه ننوت، وخت او حالاتو دی او خلک دومره سره بیل کړل، دومره فاصلې یې رامنځ ته کړې چې د خداي په کور کي یې هم ده ته ځانګړې لار، او دروازه پرانیستله.

ماته به د چو دالو او پیازو هغه صحنه سترګو ته ودریده ، بیا به مې د جومات له محراب سره هغې دروازې ته وکتل په خپله سادګي به مې وخندل .

موږ څومره ساده او قانع یو، پر سوک د یوه پیاز په ټوټې کولو هم خلکو ته د قیادت دستارونه تړو او د فضیلت ، تقوي او عظمت سندورکوو موږ له خپلو مشرانو څه هیلې لرلې؟ دوي یو عادي اکت او حرکت مو هم د دوي عظمت او معراج ګڼلو.

پټې پاڼې

شهرت ننګیال

خبره د استاد د اوسني تصویر وه، د کابل په یغمان او باغ بالا کي لا دده ږیره دومره نه وه سپینه شوې، دده ږیره جبل السراج او تخار سپینه کړه، له ځان سره مې وویل دریغه د استاد ږیره د وطن او خلکو په خدمت کي سپینه شوې واي نه د جبل السراج په توطیو او سازشونو کي .

د امریکې پخواني جمهور رئیس جیمي کارټر په خپلو خاطرو کي لیکي : د اقتدار درې ورځې راپاتې وې په سپینه ماڼۍ کي دا ورسیدو درې ورځې وخت درلود، د نوي جمهور رئیس مبارکي ته ورغلی وم، د خپل ضروري او شخصي سامان په ټولولو لګیا وم، لورمې وبل پلاره په سپینه ماڼۍ کي مې زړه تنګ دی چې څومره ژر کیداي شي باید لدې زندان نه ووځو - تا ځایه مې هندارې ته پام شو ږیره مې رسیدلې وه، دلته پوه شوم چې جمهوري ریاست او د سپینې ماڼۍ ژوند څومره بوډا کړی یم .

د کارټر ویښته د امریکې او امریکایانو په خدمت کي سپین شوي وو او همدغه خدمت ځیلي او بوډا کړی ؤ .

که استاد سیاف کله هندارې ته وګوري، خپلې سپینې ږیرې ته یې پام شي څه به وایي چې زما ږیره په څه کي سپینه شوه ؟

یو وخت مې د پاکستان په «خبرین» ورځپاڼه کي د اظهر سهیل کالم لوست دا هغه مهال ؤ چې ښاغلي نواز شریف له اقتدار نه بې برخې ؤ او د بینظیر بوټو حکومت ؤ دی لیکي : موږ له لاهور نه اسلام آباد ته راتلو په الوتکه کي یوه چوکۍ داسې وه چې هیڅوک پرې کیناستو ته حاضر نه وو، ماته د الوتکې یوې خدمتګارې وویل : که پر هغه چوکۍ کښېنې ډېره مهرباني به دې وي، که ګورم پر چوکۍ نواز شریف یواځې ناست دی، ځینې وزیران په نورو چوکیو ناست دي، ده مخې ته اخبار نیولی ؤ - اسلام اباد ته په رسیدو میلمه پاله راغله ده ته یې وویل : که ستاسو څه فرمایش وي وي وبل کي پیلوټ څه اعتراض ونلري غواړم کابین ته ورشم او د الوتکې د کوزیدو منظره وګورم میلمه پاله بیرته راستنه شوه، وې ویل مهرباني وکړې.

اظهر سهیل لیکي: د ښاغلي شریف پر نورو ویښتو سپین غالب ؤ په زړه کي مې وویل دریغه چې ده د اقتدار په وخت کي د کوزیدو او نزول ننداره کړې واي ښایي دی اوس هم د کوزیدو د منظرې له ننداري نه همداسې یو څه لیدل غواړي خو د نزول او ځوړتیا د منظرې لیدل د اقتدار پر مهال خوند کوي.

سیاستوال او لوي شخصیتونه د خپل وطن په خدمت کي ځواني خاورې کړي، ویښتان سپین کړي او ژوند وقف کړي خو له بده بخته زموږ د وطن په تخریب او دښمنۍ کي داسې کوي، خداي حاضر دی زه ډېر خوابدی شوم چې اخر استاد به سبا او راتلونکي ته څه وایي چې توره ږیره یې په څه کي سپینه کړه ؟ په جنګ ، تباهي، بربادي او وطن دښمنۍ کي، د تاسف ځاي دی چې موږ نه له اقتدار نه عبرت واخیست نه یې له محرومیت نه .

ډېر داسې د خیر او ښیګڼې چارې وې او شته چې استاد پکي خپله ږیره سپینه کړې واي چې هغه د دنیا او اخرت عزت او درناوي ګټل کیده نه افسوس او هیهات .

کورنی فقه

پرله پسې (٤۰)

د سرو او سپینو زرو، وریښمو او جواهراتو د استعمال حکم

د سرو او سپینو زرو او جواهراتو د لوښو او د وریښمو د بسترې استعمال

قاضي محمد حسن "حقیار"

د سرو او سپینو زرو او جواهراتو د لوښو او د وریښمو د بسترې استعمال

څرنګه چې د یو انسان لپاره د ژوند په ټولو چارو کي اسراف او تکبر ښه ندي همدا راز ده ته په کار دي چې د ټولو هغو لارو مخه ونیسي کومې چې دی د اسراف او تکبر خواته مخ کوي، هر مسلمان باید ددې زمینه برابره نه کړي او په خپل لاس دا امکانات برابر نه کړي چې دی پرې له تکبر او غرور څخه مخ کیږي. د همدې لپاره اسلام دا حرام وګرځول چې یو مسلمان دې په خپل کور کي د سرو او سپینو زرو ظروف استعمال کړي او یا د خالصو وریښمو فرش استعمال کړي او کوم څوک چې دا ډول کوي نو د رسول الله «ص» له سخت وعید سره به مخ شي حضرت ام سلمة «رض» روایت کوي چې رسول الله «ص» فرمایي « ان الذي یاکل و یشرب في انیة الذهب و ... »

یعني : « هر هغه څوک چې د سرو او سپینو زرو په ظروفو کي خوراک او څښاک کوي په تحقیق سره خپلې ګېډې ته د دوزخ اور ننباسي» مسلم.

حضرت حذیفه «رض» فرمایي : « نهانا رسول الله «ص» ان نشرب في انیة الذهب ... »

یعني : رسول الله «ص» موږ د سرو او سپینو زرو په ظروفو کي له خوراک او څښاک څخه او د وریښمو او دیباج له اغوستلو او پرې له کښېناستلو څخه منع کړي یو او ویل به یې چې « دا د کفارو لپاره په دنیا کي دي او زموږ لپاره په اخرت کي دي» بخاري کتاب اللباس

حضرت عمر «رض» حضرت عتبه «رض» ته ولیکل چې رسول الله «ص» ویلي دي « لایلبس الحریر في الدنیا ... » یعني « نه اغوندي وریښم په دنیا کي څوک مګر هغه چې په اخرت کي به یې وانه غوندي» بخاري کتاب اللباس

ابن ابي لیلي روایت کوي چې حضرت حذیفه «رض» په مدائن کي له یو چا څخه اوبه وغوښتلې یو کلیوال سړي ورته د سپینو زرو په جام کي اوبه راوړلې نو حضرت حذیفه «رض» دا جام وغورځاوه او وې ویل چې ما « نه دی غورځولی دا جام مګر دا مې منع کړ چې بیا یې وانخلي رسول الله «ص» فرمایلي دي چې سره او سپین زر، وریښم او دیباج دا په دنیا کي د کفارو لپاره دي او په اخرت کي ستاسو لپاره » بخاري کتاب للباس.

حضرت ابن زبیر «رض» روایت کوي چې محمد «ص» ویلي دي « چا چې په دنیا کي وریښم واغوستل په اخرت کي به یې وانه غوندي » بخاري

حضرت انس ابن مالک «رض» روایت کوي چې رسول الله «ص» فرمایي : « چا چې په دنیا کي وریښم واغوستل په اخرت کي به ترې محروم وي » . بخاري

او دا د اسلام عامه قاعده ده چې کوم شي حرام وي هغه په تحفه کي ورکول او استعاره ورکول هم حرام دي.

د سپینو او سرو زرو د ظروفو او وریښمو او دیباجو د بسترې حرمت د نارینه او ښځو د واړو لپاره یو برابر دی ځکه چې دا شیان حرام شوي هم د همدې لپاره دي چې د نورو وجوهاتو ترڅنګ کور د مادي عیش د ناوړه سامان نه خالي وي او داسې څه په کور کي وجود ونلري چې پخپله د کور خاوند د تکبر او غرور په اس سپور کړي او یا هم ددې سامان په لیدلو د فقرا او اونیستمنو زړونه مات شي.

پاتې لري

بر ماست تا گنجینه ملی خویشرا احیاء نمائیم

احمد ضیا "شریفی"

طوریکه بر همه واضح است ملتها در نتیجه، قرنها زندگی با همی و با دیدن فراز و نشیب های فراوان تشکل پیدا می کنند و هویت خاص خود را در می یابند بدین جهت برای یک ملت، تاریخ گذشته اش از اهمیت ویژه بر خوردار می گردد که البته این تاریخ قسماً به صورت معنوی در روایات، افسانه ها، کتب و اثار زبانی ، اسناد و مکاتیب انعکاس پیدا میکند و قسماً به شکل آثار مادی و فزیکی چون بناء ها، آبدات، ابزار، لباس، محل رهایش و وسایل و آلات بخشهای مختلف زندگی تجلی مییابد که به حیات یک ملت در دوره های مختلف زحیات آنها مربوط میباشد.

همانگونه که یک انسان برای اینکه بتواند در حیات خویش بطور مشخص تصمیم بگیرد، ضرورت دارد که گذشته، خود را یکبار مرور نماید، به همین سان یک ملت نیز ضرورت دارد که برای استواری هر چه بیشتر خویش و همچنان برای اینکه خود را بسازد باید باری به ارزشهای مادی، معنوی، و روحی که از گذشته برایش مانده است با دقت توجه نماید. و با در نظر داشت آن ارزشها، جریان خود سازی خویش را اگاهانه تسریع بخشد.

افغانستان با داشتن تاریخ طولانی یکی از باستانی ترین کشور های جهان است که در طول سده ها مهد پرورش فرهنگها و تمدنهای عظیمی بوده که تا کنون جهان بخود دیده است . اما با دریغ که در عصر اخیر کاوشهای باستانشناسی و تحقیقات تاریخی به شکل عصری آن آغاز گردید، افغانستان بنا بر موقعیت حساس ستراتژیک و سیاسی خویش مفاخر و گنجینه های بزرگ آن نه تنها نا شناخته ماند بلکه بر اساس اعتراض حکمروایان دست نشانده، استعمار به رایگان تقدیم این یا آن کشور همسایه گردید. و یا مفاخر بزرگ آن را به ساده گی از وی گرفتند و به این و آن بخشیدند که البته این پروسه را شرق شناسان غرض الود روس و بریتانیا بیشتر در جهت انحرافی تسریع بخشیدند که خود قصه، درد آلود طولانی تاریخ این سرزمین مردخیز است . سرزمینی که در طول تاریخ به یغما گران و استعمارگران از هر دستی که بوده جواب رد داده است و مردمانش به آزادی زیستانند.

اگر تاریخ پر عظمت کشور خویش را به دقت مرور کنیم چه از دوره پر عظمت اسلامی که در حقیقت تمدن اسلامی که در عربستان زاده شده بود در این دیار به اوج عظمت خود در دوره محمود غزنوی تثبیت شد چه از دوره، ماقبل اسلام که در حقیقت یکی از قدیمترین تمدن که آریایی نامیده می شود بطور مثال در دوره، «یما» پادشاه توانست در حیات بشری یک نقطه عطف محسوب گردد : از خود برای ما اثاری زیاد به جا گذاشته است که باید بازشناسی شود و حفظ گردد و از آن در جهت شناخت هویت حقیقی ملت ما استفاده به عمل اید. چه طوری که گفتیم تا کنون ملت ما توانسته است از امکانات خوب سیاسی برخوردار باشد که فرزندان راستین آن بتوانند حقایق تاریخی خود را از روی این آثار به رشته، تحریر در آورند.

موزیم ملی که امروز بخاطر احیای آن در این جا گرد هم آمده ایم یکی از غنی ترین موزیم های جهان می تواند محسوب شود که متأسفانه در دوره های مختلف چه در دوران تسلط کمونست ها و چه در دوره رژیم گذشته صدمات قابل ملاحظه یی دیده است، مخصوصاً در جنگهای تنظیمی که به وسیله بیگانه گان بخاطر زدودن هویت ملی ما انجام میگرفت چندین بار این موزیم دستخوش چور چپاول قرار گرفت که همه، ما شاهد آن بوده ایم . طوری که اثار آن در برابر پول های هنگفت زیب و زینت موزیم های جهان قرار گرفته است، بدون آنکه فرزندان اصیل این کشور بتوانند از آن در جهت شناخت ملی خویش استفاده کنند.

امیدوار هستیم امروز بتوانیم در طی این محفل اذهان روشنفکران این کشور و جهانیانی که علاقمند تاریخ ما است متوجه نقطه، نمائیم که توسط آن می توانیم کشور خود را خوبتر نخست برای خود ما و بعد برای جهانیان معرفی داریم .

د ملي موزيم د بيا رغوني په هکله د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د سرپرست محترم ملا امير خان متقي پيغام

د افغانستان د ملي موزيم د بيرته ودانولو د پرانستي غونډي برخه والو!

السلام عليکم و رحمة الله و برکاته

اما بعد : د الله تعالى حمد او شکر ادا کوم او وياړم چي داسي يوه ورځ راورسيده چي د هيواد د يوه کلتوري مرکز او تاريخي ... د ساتني دوران شوي او لوټل ، انګړ د بيرته ودانولو د پرانستي په غونډه کي له تاسي سره په خبرو ګډون کوم او په تن له تاسي ... لري د مظلومو هيواد والو د زغورتي په هڅو کي لګيا يم؛

په ډير تاسف سره وايم چي ټول هيواد او د هيواد دغه کلتوري او تاريخي انګړ د داسي چا په لاسونو ويجاړ او لوټ شو چي دعوي د روښن فکري او اسلامي بنسټ پالني دعوه په شلګونو کلونو چلولي وه، هغوي د خلافت راشده «رضي الله تعالى عنهم» د بيا را ژوندي کولو او پالني شعار ډير زيات تکرار کړ او مسلمانانو ډيري زياتي تمي او هيلي په دوي پوري وتړلي مګر له بده مرغه دا هيلي يي ټولي له خاورو سره برابري کړي او هغه څه يي تر سره کړل چي د دوي اصيل خوي او خاصيت ؤ تن چي د تاسي مخي او شانته، يوه څنګ بل څنګ ... تر شلګونو کيلو مترو پوري روغه خونه يا روغ ديوال په نظر نه درځي دا د هغو بربڅو شهکار(!) او تبهکاري ده چي د خلافت اسلامي علی نهج الخلافة په شعار يي په مليونونو دالري ټولي کړي او لا تن يي هم د اسلامي شريعت د نفاذ او قيام په دښمني کي لګوي، تاسي ګورئ چي دا اوس هم زموږ مظلوم او مسلمان هيواد وال د دوي د راکټونو، ظلمونو، چور او لوټماريو له لاسه زګيروي کوي؛

مګر اوس الحمد لله د هيواد په څه د پاسه اتيا فيصده خاوره کي د شهيدانو کرامو «رح» ارمان تر سره شوي دي، اسلامي شريعت ... او بشپړ امنيت تامين دي . هيواد وال د عاليقدر امير المؤمنين تر ديندار قيادت لاندي د اسلامي امارت په څنګ کي کلک ولاړ دي د ... تعالى شکرونه ادا کوي او د خپل اسلامي نظام د ټينګښت په لاره کي په خپل نفس نفيس قربانۍ ته ولاړ دي.

اميد دي چي الله تعالى به د پرديو د مزدورانو د شر او فساد ځالي د هيواد د مخلصو او مسلمانو زامنو د اخلاص او قربانۍ ... ډيري ژر ونړوي او ځوريدلي هيوادوال به ورنه خلاص کړي ؛

اوس ددي وخت رارسيدلي دي چي په ګډه سره د خپل ګران او اسلامي ټاټوبي د بيا ودانولو لپاره کلکه ملا وتړو او خپل وران هيواد له سيالانو سره برابر کړو. ربنا عليك توکلنا و اليك انبنا و اليك المصير .

ستاسي ورور ملا امير خان «متقي»

پيام آقاي «انريکوکرادو دميو» سفير کبير ايتاليا و رئيس انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان (SPACH)

به کفالت از همه اعضاي کميته، اجرائيوي انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان با مسرت زياد سلام هاي ګرم خويش را به حاضرين محفل امروزي تقديم ميدارم .

انجمن حفظ از ميراث فرهنګي افغانستان با مسرت اطلاع حاصل نموده مبني بر اينکه وزارت اطلاعات و کلتور دست به اعمار مجدد تعمير موزيم کابل واقع دار الامان زده است . انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان اين عمل نيك وزارت متذکره را مبني بر بخرج دادن تلاشهاي شان جهت حراست از ميراث کلتوري افغانستان مورد ستايش قرار ميدهد .

انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان نسبت عقب افتادن موزيم کابل براي چندين سال تاثرات خويش را ابراز ميدارد. بعد از حملات راکتي ماه مي ۱۹۹۳ انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان به کمك مؤسسه هبيتات (مرکز اسکان بشر ملل متحد) با مسدود نمودن کلکين هاي تعمير موزيم ذريعه بلند نمودن خشت و نصب دروازه هاي فلزي توانست از به غارت رفتن قسمت بيشتر آثار قديمي اين ګنجينه، پر بها جلوګيري نمايد. همچنان در ماه سپتمبر ۱۹۹۶ انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان توانست هکاري اش را مبني بر بسته بندي، براه انداختن موجودي و انتقال بقيه اقلام اين مجموعه به هوتل کابل پيشکش نمايد.

از همان زمان به بعد انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان در تلاش آن بر امد تا موجودي يي را مبني بر اقلام باقيمانده اين مجموعه به کار ببندد. طوريکه شما اګاه خواهيد بود انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان با شوراي بين المللي موزيم ها مقيم پاريس در تماس شده و کوشيده است تا وضع فعلي مجموعه، موزيم کابل را به توجه همه موزيم ها و ګرد آورندګان چنين آثار در سرتاسر جهان برساند. و همچنان شوراي بين المللي موزيم ها در نظر دارد تا با انتشار بروشور هاي مبني بر آثار به سرقت رفته، اين مجموعه (موزيم کابل) بتواند عده، از آثار متذکره را اعاده نمايد که يقيناً بخرج دادن چنين تلاشها مثمر واقع خواهد ګرديد . انجمن حفظ ميراث فرهنګي افغانستان مطمئن است که همکاريهاي ثمر بخش اش با وزارت اطلاعات و کلتور به شکل متداوم ادامه داشته و همچنان اميدوار است تا چند ماه دیګر بتواند مراحل موجودي اقلام موجوده، موزيم را به پايه، اکمال برساند.

تمنيات نيك من نثار آناني باد که در راه اعمار مجدد موزيم کابل ابتکار بخرج داده و در احياء مجدد خانه، کوشيده است که در ګذشته ها يکي از مجموعه هاي شايسته، ديدني جهان محسوب ميګرديد.

د کلتوري مرکزونو بيا رغونى ته زياته اړتيا ده

پوهنيار محمد اسمعيل «يون»

په تيرو شلوکلونو کي د جګړي د بيلا بيلو عواملو، لړيغارو او لوټچارو له خوا د افغاني ټولني د ژوند هري خواته دومره زيانونه اړول شوي چي هيڅ بشري ټولني به تر اوسه پوري دا ډول تاورين نه ليدلي وي او نه زغملي .

په دي ګڼو زيانونو کي چي زموږ د ټولني د نورمال ورځني ژوند انډول او توازن ته يې سخته ضربه ورکړه يو هم فرهنګي زيان دي.

فرهنګپوهان او ټولنپوهان فرهنګ د ټولني مغز او اعصاب بولي، هر کله چي په ټولنه کي د احساس ځاي او مرکز کوم ټپ او زيان ووينى نو ټول وجود ورسره په لرزه شي او له کنټروله ووځي د هيواد د ښمنانو په يوه وخت کي ديوه منظم پلان له مخي د ټولني د وجود په رغنده برخو باندي ډول ډول تاورينونه راوستل.

د هيواد فرهنګ ته دومره زيانونه واړول شول چي هغو ته دقيقه پاملرنه پر هر حساس زړه‌او د هر د غم لمبي بلوي.

له ۳۵۰۰ څخه زيات ښوونځي رنګ کړاي شول، که چيري دا ښوونځي نه واي رنګ شوي نو تر ۷ ميليونو افغانانو پوري به يکي منځني زده کړي کړي واي.

د ټول هيواد په کچه تر ۳۰ د لوړو زده کړو مرکزونه موجود ؤ اکثره يې د جګړي په ترڅ کي يا په بشپړ يا په نيمه زيانمن شوي دي.

(۱۵) لوي ننداړتونونه او په لسګونو واړه ننداړتونونه له منځه وړل شويدي. د ملي ګالري په سونو اثار غلا شوي او نوري وړي ګالري هم چور شويدي .

۱۵ لويي چاپخوني او ګڼ شمير نوري وړي چاپخړاني چور او تباه شوي چي په سلګونو ميلونو دالرو ته يي زيان رسيږي ګڼ شمير ورځني او مهالني خپروني له منځه وړل شوي.

په لسګونو لوي او په سلګونو واړه کتابتونونه چور شوي دي، په ټولنيز ډول تر شل مليونو ټوکو پوري کتابونه جوړ اوسيړل شويدي . د بيلا بيلو ارشيفونو ځني اثار غلا شوي او د ګڼو کتابتونو له منځه تر ۲۷ زرو زيات قلمي اثار چي تر اوسه يي د چاپ مخ نه وليدلي چور او تباه شوي دي . يوازي د افغانستان راديو او تلويزيون ته تر ۳۰۰ ميلونو دالرو پوري زيان اړول شويدي.

ددي ګڼو فرهنګي زيانونو په منځ کي چي هر يو پخپل ځاي کي د زيات ارزښت او اهميت وړ دي خو د افغانستان ملي موزيم ته چي کوم زيان اړول شوي هغه نو په دردونو کي د درد د يوي څړيکي په شان دي چي زموږ د ټولني ټول فرهنګي بدن په لرزه راولي. دلته به د ملي موزيم او د هغه د چور او تالان د غمېز داستان په باب په لنډيز سره رڼا واچول شي.

« د کابل موزيم چي وروسته د افغانستان ملي موزيم ويلل شو د لومړي ځل لپاره په ۱۲۹۷ هـ ش کال کي د باغ بالا په ماڼۍ کي په موقتي ډول تاسيس شو او هغه وخت يي د «عجايب خاني» په نوم ياد کړ، ځيني حربي وسايل، د جهاد بيرغونه، لاسي کارونه، د کور ځني انتيک شيان ، تزييني آلات، دولتي يادګاري اثار تفسير شريفونه او ځني خطي نسخي د ننداري لپاره يکي کيښودل شول.

د وخت په تيريدو سره موزيم دارالامان ته نقل شو او د موزيم کلکسيون د لرغونپوهني د علمي ګرويرنو پر بنسټ چي د ۱۹۲۲ م کال له سپتمبر وروسته د يوي ديلوماتيکي معاهدي له مخي د فرانسويانو په مرسته پيل شوي، لا بهاي شو له فرانسويانو سره دا ګډه موسسه د DAFA(په افغانستان کي د فرانسي د لرغونپوهني هيئت) په نامه وپيژندل شوه

له دويمي نړيوالي جګړي وروسته يو زيات شمير کيندني د نورو هيوادو له خوا چي ايتاليا، امريکا، جاپان، بريتانيه، هندوستان او شوروي هم يکي شامل و، تر سره شوي خو د افغانانو تر لارښوونې لاندي لومړي کيندنه په «هډه» کي په ۱۹۶۵ کال کي تر سره شوه .

د وخت په تيريدو سره زيات شمير اثار کشف او د کابل موزيم ته راوړل شول چي په دي کي د ۵۰ زره ۳۰ زره ۲۰۰ زره، ۱۱ زره، کاله دمخه اثار او له ميلاد څخه ۲ زره او ۳ زره کاله دمخه اثار، د ۲،۳،۴،۵،۶ او لومړي ق) ميلاد پيړي اثار له لومړي تر ۱۵ ميلادي پيړي پوري اثار ، د اسلامي دوري اثار او د بيلا بيلو وختونو نور اثار چي د بيلا بيلو پوهانو، هيوادونو او لرغونپوهانو د کيندنو او څيړنو په نتيجه کي تر لاسه شوي وو شامل وو .

د کابل موزيم چي وروسته د موزيمونو د سيستم په پام کي نيولو سره برابر شوي وه د نورو اثارو تر څنګ د موزيم په چوکاټ کي د مسکوکاتو يوه خونه وه چي په هغي کي ټولي سکي او فلزي پيسي چي په اتفاقي توګه پيدا شوي وي او د يا د حفرياتو په جريان کي لاسته راغلي وي موزيم ته وراندي شوي وي د بيلګي په توګه له خزينه آمو څخه ۱۵۰۰ سکي چي په هخامنشي دوري پوري مربوط ګڼل شوي . له بلخ څخه ۱۷۰ يوناني سکي چي په ۱۹۶۶ کال کي کشف شوي او اړوند تاريخ يي ۳۸۰ ق م ټاکل شوي و د حضوري چمن خزانه چي له يو زر سکو څخه يي ۱۱۵ سکي د شلمبرژه فرانسوي لرغونپوه له خوا څيړل شوي وي او تاريخ يي څه نا څه څلور سوه کاله ق م ټاکل شوي و د خوګيانو د ولسوالي له پنځو سو سکو څخه چي فقط ۱۲ سکي موزيم ته انتقال شوي هم په څلورمه ق م پيړي پوري مربوطي ګڼل شوي وي . له ميرزکي څخه لږ تر لږه يو لس زره سکي په ۱۹۴۷ کال کي پيدا شوي چي په هغو کي پنځوس مخدبي ، ۵۶۳ سکي ساپقيت، ۴۸۴ سکي نقره يي ۲۰۱۲ سکي يوناني، نور باختري درهمونه، ۳۳۳۵ ساکي درهمونه وو او همدا شان له بګرام څخه لږ تر لږه ۳۰۰۰ بيلابيلي سکي چي په ۱۹۴۱ او ۱۹۴۶ کلونو کي د فرانسوي هيئت د لرغونپوهانو په لاس کشف او موزيم ته ليږدول شوي وي.

په دي ډول له ډير اوږده مزل او هلو ځلو نه وروسته، د کابل موزيم د اثارو د تاريخي لرغونتوب له مخي د نړۍ د سترو موزيمونو په کتار کي ودريد او په لسګونو زره بيلابيل تاريخي اثاريي پخپله غيږه کي راټول کړي وو.

د افغانستان ملي موزيم د ۱۳۷۰ ل کال په ورومبيو مياشتو کي له سلو زرو پارچه څخه زيات تاريخي آثار درلودل . په ۱۹۷۸ م کال کي د ۲۱ زره طلايي سکو يوه ارپانوونکې خزانه د جوزجان په ولايت کي شبرغان ته نږدې د طلا تپې غونډۍ څخه لاسته راغله .

کله چي په ۱۳۷۱ کال کي په کابل کې خونړي جنګونه پيل شول نو پر موزيم هم د چور او تالان طاعون خور شو. لومړي هغه ډله موزيم ته ورسيدله چي ځانونه يي د دولت ممثلين معرفي کول د دوي چي څومره د موزيم پر اثارو لاس بر شو هغه يي يوړل.

تانسي دوبري چي د افغانستان له ملي موزيم سره يي ډير کلونه کار کړيدي وايي : ۱۹۹۲ ع کال په اپريل کي د جګړه مارو تنظيمونو له رانګ وروسته په کابل کي نظم او دسپلين مات شو موزيم ته لويه بد مرغي پيښه شوه په لومړي ځل کي کله چي د دارالامان سيمه د موزيم په شمول د شوراي نظار په لاس کي وه د موزيم کار کوونکو ته د کار اجازه نه وه.

د موزيم يو تکړه کارکوونکي د تنظيمونو له بريالیتوب دري مياشتي وروسته محکي له دي چي پر موزيم باندي توغندي و اوريږي له موزيم سره هيڅ ډول رسمي ارتباط نه درلود سره له دي د موزيم له ويشل کيدو څخه يوه اوني مخکي ده خطر پر ځان ومانه او په غير مجاز ډول يي موزيم وکوت. ده وليدل چي صندوقونه او يکسونه پر خپل ځاي دي خو ددي وخت يي پيدا نه کړ چي د صندوقونو منځ ولټوي. کوم وخت چي موزيم په توغندي ويشل کيدو دا سيمه د عبدالعلي مزاري د وحدت اسلامي لاسته ورغله . د جګړي له کراريو څخه دري ورځي وروسته توصوري کارکوونکي بيا په غير رسمي ډول موزيم وکوت. ده وليدل چي د دلبر جان تپي ديوالي انځورونه په نه رغيدونکي توګه سوځيدلي دي خو زير خانه له بکسونو او صندوقونو سره خوندي ده . د سپتمبر په پيل کي د CNN BBC خبرلوڅو وليدل چي د زير خاني د دروازو مهرونه روغ دي خو دوي مطمئن نه وو چي دا به هماغه د موزيم د مسوولينو په لاس لګول شوي مهرونه وي. د دي لپاره چي سرټن يوه شي د مهرونو تر شا څه شي دي هيڅ لاره نه وه . د سپتمبر په ليايي کي توسوري مسوول په پټه موزيم ته ورغي او په غوليو کي يي د صندوقونو پاتي شوني وليدل . دا ډيره د تشويش خبره وه .

ويليم ريو د BBC خبريال له موزيم څخه په خپله دويمه ليدنه کي ګزارش ورکړ چي بکسونه اوصندوقونه خالي شوي او وړل شويدي د يودا يو وړوکي سر د يو ګودام کړکي له چي ميلي ورکړاي شوي وي نږدي ايښودل شوي او له بهر څخه د تاير کرسي مستقيماً تر دغي کړکي پوري ورغلي وي. د ۱۹۹۳ کال د سپتمبر په پاي کي ما د ښاغلي سرسوريس موسوريس په غوښتنه چي د افغانستان او پاکستان لپاره د ملګرو ملتو خاص استازي او د افغانستان له کلتوري موارينو سره يي زړه له کومي علاقه مندي لرله له کابل څخه ليدنه وکړه . ددي توصيي په وړاندي چي د موزيم د ترميم د چارو لپاره بايد د عبدالعلي مزاري ملاتړ تر لاسه وي ، ښاغلي موسوريس سلاسي عکس العمل ونبود. په موزيم کي د ترميم چاري UNOCHA د ۱۹۹۳ د نومبر کي د ملګرو ملتو د بشري امکان له مرکز HABITAT نه وغوښتل چي د ژمي له پيل کيدو څخه وړاندي د موسم د ناخوالو په وړاندي د موزيم مقاومت او امکاناتو وسنجول شي څکه ددي ويره ده چي ښايي د واوري د انبار کيدو له امله پاسني چتونه راوغورځي او د باران اوبه د زيرخانو ګوداموتو ته ورننوزي.

HABITTAT خبر ورکړ چي په هره خونه کي صندوقونه خلاص پراته دي او د شيانو په ترتيب کي ژوره ګډوډي ليدل کيده او په دغه ځاي کي ګوداموته هم په اساني سره لاس نه رسيده . نازک کاغذي مهرونه چي د لومړي پوړ د ګوداموتو په دروازو او کړکيو نښلول شوي ډير ځاي وو خو دا مهرونه په اساني سره ديدليدو وړ وو. د HABITAT عکسونه چي له ماتو شويو اوښتدل شويو شيانو څخه اخيستل شوي وو پر دردوونکي وو. په عکسونو کي هغه اره شوي الماري هم ليدل کيږي چي هلته به د موزيم دفترونه او لمستونه ساتل کيدل. د الماري ټولي يو شان او يي توپيره راوړل شوي وي او کاغذونه ډير به څيري شوي وو زولپي خلاصي شوي وي او پولادي صندوقونه ټول ښيک ښکاريدل او داسي انګل کيده چي بايد تش وي . يکسونه او جعبي ټول د کوټي پر مخ اړول شوي وو په دي توګه څرګنده شوه چي زياتي تحويلخاني بي لټول شوي دي.

د HABITTAT له خوا څيني ترميمونه وشول کړکي د شيرو او خښتو پواسطه بندي شوي ، چتونه د هوا د خرابوالي په وړاندي جوړ شول او تحويلخانو ته پلادي دروازي ورکړل شوي. ښاغلي موسوريس چي پخوا يي په UNESCO کي په موزيم کي د کار لپاره تشويش څرګند کړي و کله چي د موزيم په هکله د ارزيابي راپور تر لاسه کړ د نوامبر په ۷ مه يي په اسلام آباد کي يوه عاجله غونډه راوبلله، وريسي د نومبر په ۲۹مه دي کابل ته ولاړ او له عبدالعلي مزاري سره يي وليدل. مزاري ښاغلي موسوريس ته ډاډ ورکړ چي د موزيم مصئوونيت به تأمين کړاي شي. وروسته د يو تن مسؤل په مشري د نظارت يوه کميټه جوړه شوه او دغي کميټي د دسمبر په ۲۱ مه خپل کار پيل کړ . موسوريس پخپله له موزيم څخه ليدنه وکړه او دي لومړي کښونکي و چي د سکو خوني ته دننوتو اجازه ورکړاي شوه . دوي وليدل چي ټولي جعبي تشي دي.

دوبري وايي : د ۱۹۹۴ په مي کي زه کابل ته لاړم او د مي په ۱۶ مه ما ټوله ورځ د موزيم د تحويلخانو په کتنو تيره کړه . تر سره شوي کار واقعاً قناعت بښونکي و . په تيره بيا چي د کار کوونکو لپاره د ژمي شرايط سخت ساړه چي له يوه تيلي لاټين پرته د تودوخي او روښنايي هيڅ وسيله نه وه . ټولو خونو ته بي معشوطي دروازي ورکړاي شوي وي دهليزونه پاک شوي وو او دري زره څيني لوښي له قفسلاتو څخه را ايستل شوي وو او په تحويلخانو کي خوندي شوي وو يوه خونه د اسلامي بروتزي شيانو له پاره شوي ، ويلي شوي او څيري شويو ټوټو څخه ډکه وه په کتابتون کي ۲۲۴۷ ټوکه کتابونه پاتي و نو هغه کتابونه چي د بهرنيو اثارو عکسونه يي درلودل غلا شوي وو.

اوسي بايد د لرغونپوهانو په هکله رڼا واچول شي. برياليتوب ټولګياتو له پيل څخه لرغوني خپل طبيعي حق ګاڼه . د کابل موزيم په ارتباط ټول مدارک ښيي چي غلا په په ډاډه زړه تر سره شوي ده . او داسي تيپي ښاني نه ليدل کيږي چي دا کار دي د بيرادو او بي پروا تنظيمانو له خوا شوي وي په لومړي سالون کي د ننداري شيان د کنشکا مجسمه او له سرخ کوټل نه تور ترلاسه شوي شيان، د کندهار مرمريني لوښي او د تاستي په حال کي د بودا لويه مجسمه چي له مرنجان تپي نه لاسته راغلي پر خپل ځاي ليدل کيږي . د ۱۹۹۴ تر سپتمبر پوري ۱۵۳۴۱ قلمه اثار ثبت شوي وو او څلور ګوداموته موجودي لپاره پاتي وو. د موزيم د يو مسؤول د اټکل له مخي د ډيرو ښو اثارو تقريباً په سلو کي اويا ورك شوي وو. داسي ښکاري چي لوټمارو پوره وخت درلود چي د شيانو ارزښت وټاکي او ډير ښه اثار پکي چاڼ کړي ښايي موږ هيڅکله پوه نه شو چي دغه غلا څه وخت تر سره شوي ده او څو پوري چي دقيقه موجودي ونه شي د موزيم واقعي حالت به هم څرګند نه شي.

وروسته له دي چي کابل د مجاهدينو لاسته ورغي اوازه خپره شوه چي د کابل موزيم د مجاهدينو له خوا چور شوي دي.

پيښور اسلام اباد او د کراچي بازارونه له غلا شويو اثارو څخه ډك شول. تانسي دوبري وايي : يو وخت ماته خبر راورسيد چي د موزيم ټول اثار په چترال کي دي او د لوړو پيو انتظار کوي. عملاً د بهرنيانو يوه ډله چترال ته لاړه خو دوي يوازي د کياړ شويو شيانو يو دردوونکي کلکسيون وليد. ما پخپله هم ډير اثار وليدل خو هغه ټول جعلي او بروني شان وو يوازي د بګرام لس عاجونه چي د ۱۹۹۴ اپريل کي په اسلام اباد کي وليدل شول واقعاً اصلي وو. د هغوي بيه دوه سوه لکه برتانوي پونډه وه څه موده وروسته زه خبره شوم چي دغه عاجونه له پاکستان څخه وتلي دي او بيه يي څلور سوه لکه پونډو ته ختلي ده .

دا د موزيم د غمځپلي داستان يوه برخه وه چي دوبري ليکلي وه .

پر موزيم باندي د راغلي طاعون داستان ډير اوږد دي کله چي موزيم د بيلا بيلو ډلو لاسته ورغي نو هره يوه تر خپله وسه په موزيم کي پاتي شيان غلا کړل خو هغه ډله چي په لومړي سر کي يي موزيم په لاس کي و په ډير ماهرانه ډول د موزيم اثار غلا کړل او بيا يي د نړۍ په بازارونو کي وپلورل. د نورو اثارو تر څنګ په ملي موزيم کي د قرآن کريم هغه نسخه چي ويل کيږي د طلاو په اوبو ليکل شوي وه او په نړۍ کي يي ساري نه درلود غلا او د باجوړ په سيمه کي په ايتازرو کلدارو وپلورل شوه .

يو افغان په خپلو سترګو ليدلي وو چي د پيښور د کوچي بازار په سيمه کي څلور ديرش مجسمي چي قيمت يي په مليونونو کلداري اټکليده او د مغولو د عصر ۱۶ توري چي ۲۳ ميلونه دالره قيمت يي لاره په يو تر څنګي لاندي دکان کي ايښودل شوي وو د موزيم په اثارونه يوازي زموږ د ګاونډيو هيوادو بازارونه ډك شول. بلکي ليري نړيوالو بازارونو ته يي هم لاره وکړه . د موزيم د اثارو د غلا او د غلو په اړه په هغه وخت او هم بيا وروسته پلټني او ګرويرني وشوي، يو بهرني شخص چي په هغه وخت کي يي د موزيم اثارو د غلا کوونکو په باب ليکني کولي دده لپاره چي ده نه څه ستونزه پيښه نه سي نو هغو ډلو چي د موزيم د اثارو په چور او تالان کي يي برخه اخيستي د هغو نومونه په شفري ډول ثبت کړي او بيايي د کمپيوټر حافظي ته سپارلي دي دا شفرونه په دي ډول دي :- H107- Gh-2 - Am2 BR13- HW2-H1 9-H1 8 او نور

د ملي موزيم په اثارو کي د طلا تپي هغه شل زره طلايي سکي طلايي هوسي او نور اثار هم شامل وو چي د ډير زيات ارزښت لرونکي وه څيني داسي اوازي هم وي چي له ملي موزيم څخه يو شمير با ارزښته اثار کابل ته د تنظيمونو تر رانګ د مخه نږدي شپږ ورځو کي د ساتني په خاطر د افغانستان مرکزي بانك څـڅکي پوړ (تحتاني منزل) ته وړل شوي وي دا چي دا اثر به اوس چيرته وو معلومات نشته، دغه راز د ملي موزيم يو شمير اثر د اطلاعاتو او کلتور وزارت ته هم انتقال شويدي.

څرنګه چي د افغانستان بانك د شوراي نظار په لاس کي و نو که دا خبره رښتيا وي چي د تنظيمونو تر رانګ د مخه دا اثار [illegible] وړل شويدي نو طبعاً د شوراي نظار د افرادو په لاس کي به [illegible] ل کال په څو لومړيو مياشتو کي [illegible] موزيم دا اثارو په [illegible] اثارو په باب د هيواد په [illegible] شمير مقالي چاپ او [illegible] ائتلافي اداري او په [illegible] نه هم په دي ارتباط ډير [illegible] بالاخره قوماندان مسعود اعتراف [illegible] اثار طلا تپه در جايي که به وسيله [illegible] حکومت قبلي و هيئت ملل متحد جا به جا [illegible] مهرلاك ګرديده بود محفوظ است .

د ملي موزيم د اثارو په منځ کي د احمد شاه بابا د لاس توري او د وزير محمد اکبر خان غازي د مکناټن وژونکي تفنګچې د غلا کيدو او د پاکستان د پخواني واکمن شهيدجنرال ضيا الحق زوي اعجاز الحق [illegible] هغو د ورکړي تحفي او [illegible] خبرونه هم خپاره شوي دي.

لنډه دا چي هر چا چي په هر نامه او د هر مقصد لپاره موزيم چور کړ زموږ هيواد [illegible] ډيرو زياتو تاريخي او ارزښتمنو اثارو څخه بي برخي کړ . د هيواد د ملي موزيم، د اردو موزيم او نور سيمه ايز او ولايتي موزيمونه [illegible] په بل پسي چور شول. د اردو په موزيم کي نورو ګڼو اثارو تر څنګ د لوي خان، خان علين مکان خوشحال خان ختهك د لاس توره هم موجوده وه هغه هم د احمد شاه بابا د لاس د توري په شان د هيواد د ښمنانو غلا او بدي ډول افغان اولس د خپلو دوو سترو لارښوونکو او ملت جوړونکو د لاس او وياړله نښو څخه محروم شو. د اردو موزيم تر څنګ ، د غزني، کندهار، هرات، ميمني ، مزار شريف [illegible] موزيمونو باندي هم ډول ډول سيلابونه راغلل چي څيني په بشپړ ډول او ځني يي په نيمه ډول چور او چپاول شول.

اوس چي د افغانستان اسلامي امارت د تاريخي اثارو د راټولولو او د فرهنګي مرکزونو په تيره بيه د ملي موزيم د بيا رغونې کار پيل کړي، د هيواد د سوي لوي فرهنګ د بيا رغوني لپاره په رښتيا سره يو نيك او د ستايلو ګام دي. د هندغو نيکو هڅو بريالیتوب لپاره دلته يو څو وړانديزونه وړاندي کوو :

۱- تر هر څه د مخه بايد امنيتي ارګانونو ته په ټينګار سره دنده وسپارل شي چي د هر ډول تاريخي او کلتوري اثارو د تجارت او قاچاق مخه ونيسي [illegible] د چور او تالان په وخت کي د [illegible] اشخاصو لاسته ورغلي تر [illegible] د لاسته راوړلو په لټه کي شي.

۲- د هيواد قطع[illegible] تاريخي او کلتوري اثارو د غلا کوونکو [illegible] شرعي او وضعي سزاګاني ورټاکي.

۳- د اطلاعاتو او کلت[illegible] چوکاټ کي دي يوه ځانګړي کميټه [illegible] دا کميټه دي د پيسو په مقابل او [illegible] نورو هڅونکو لارو څخه په [illegible] تاريخي او کلتوري اثارو د لاسته راوړو [illegible] چاري وسنجوي.

۴- د بهرنيو چارو [illegible] کلتوري او ديلوماتيکو مرجعو سره [illegible] ونيسي او له نړيوالو [illegible] تاريخي اثارو د بيرته [illegible] راوړني په لټه کي شي.

۵- هغه [illegible]ان او [illegible] خونبه تاريخي‌اثار موزيم [illegible] مرکزونو ته سپاري د [illegible]

از مقام و موقف معلم طي محفل پر شكوه در شهر كابل ...

نمودند. هم چنان مفسرين بزرگ صدراسلام چون عبدالله بن عباس «رض» فقيه بزرگ و معروف عبدالله بن مسعود «رض» محدث كبير عبدالله بن عمر «رض» و غيره همه فارغين مدرسه پيامبر اسلام ميباشد...

متعاقباً مولوي فضل الرحمن رئيس جامعه فاروقيه در مورد نقش ارزشمند معلم و موقف آن و اهميت علم در جامعه اسلامي از ديدگاه قرآن و سنت نبوي «ص» صحبت عالمانه فرمودند كه در يك قسمت از بيانيه شان چنين اظهار داشتند :

علم مشعل است كه از بدو خلقت جهان تا كنون زايل كننده همه ظلمات و تاريكيها بوده يعني نوري است كه همه جهان در پرتو آن منور و مزين گرديده ... قابل تذكر است كه شرافت و فضيلت علم در كتاب خدا و سنت رسول الله «ص» ذكر گرديده است كه دليل و برهان قاطع براي اثبات مراتب و درجات استاد (معلم) است

هم چنان درين رابطه ساير مسوولين مدارس و ادارات امارت اسلامي افغانستان از جمله مولوي مخدوم عبدالسلام «سعادت» رئيس عمومي كار و امور اجتماعي، مولوي عبدالسلام «حنفي» كفيل و سرپرست وزارت معارف در مورد نقش معلمين و استادان در شرايط كنوني و مسؤوليت عظيم ايشان در قبال تربيه سالم اولاد وطن صحبت هاي همه جانبه نموده و از استادان مدارس و مكاتب ارزو بردند تا در مورد تعليم و تربيه نو نهالان و جوانان وطن كه مردان فردا اند، توجه جدي و همه جانبه نمايند. اثان افزودند : معلمان گرامي ديگر نگذارند تا نسل بالنده جوان وطن مانند گذشته ها در بيخبري و بيگانگي از آئين نجات بخش اسلام عزيز قرار گيرند. در قسمتي از صحبت هاي محترم مولوي مخدوم عبدالسلام «سعادت» كه در يك حالت وجد و احساسات ايراد ميگرديد آمده است : افتخار ميكنم كه ملت مسلمان و رنج كشيده افغانستان بعد از جنگ هاي متمادي يكبار ديگر از مقام معلم تجليل بعمل مي آورند ... با وصف آنكه ملت غيور ما هزاران شهيد گلگون قبا را بخاطر اسلام عزيز داده و يكبار ديگر در صحنه فرهنگ، علم و دانش از مقام معلم ياد بود مينمايند ... بايد بدانيم كه استاد در جامعه چه حيثيت دارند ، استادان فعلي مكاتب و مدارس اسلامي ما بايد در شرايط كنوني در قبال ملت مظلوم ما بايد چه بكنند ؟ استادان خيلي ها محترم ! اگر شما خداي نخواسته بخاطر مسوليت هاي ايماني و وجداني خود گام هاي متين بر نمي داريد، پس قسم است بر نام خدا «ج» كه اطفال معصوم و يتيم شش ساله اي كه قابل تعليم است در روز قيامت از گريبان شما خواهد گرفت و به دربار جناب محمد رسول الله «ص» شما را كشانيده و در آنروز اطفال بيچاره خواهند گفت كه اين استادان و معلمين بودند كه ما را از علم و دانش شان بهره مند نگردانيدند و در ورطه هاي جهالت ما را هلاك ساختند .

در گردهمآيي مذكور سخنراني مسؤول مدرسه استقلال از توجه همه جانبه حاضرين برخوردار بود، زيرا موصوف به واقعات تاريخي، نقش بزرگ عرفان در ادوار گذشته اين سرزمين اشاره فرموده و ضرورت مبرم مطالعه، تحقيق و بررسي را در مورد آثار پيشتازان معرفت چون حكيم سنايي غزنوي، شيخ فريد الدين عطار، سعدي شيرازي، مولاناي بلخ، حافظ شيرازي، ابوالمعاني مرزا عبدالقادر بيدل و غيره را براي معلمين كشور توصيه نموده و پيروي از روش آنان را در شرايط فعلي خواستار گرديد.

هم چنان اطفال مدارس و مكاتب مختلف شهر جوقه جوقه با سرودن ترانه هاي دل انگيز ديني، حماسي و ميهني خويش بالنوبه نقش بس بزرگي را در زينت اين محفل بزرگ و پر شكوه كه جشن معارف ميتوان ناميد، ايفا نمودند . علاوتاً درين گردهمايي تاريخي مسابقه تلاوت قرآن عظيم الشأن بين طلاب مدارس مختلف داير گرديد كه در آن به تعداد ده نفر از قاريان پيشتاز نوجوانان اشتراك داشتند.

در اخير رئيس شوراي سرپرست امارت اسلامي افغانستان محترم الحاج ملا محمد رباني بيانيه عالمانه شانرا در رابطه به نقش معلمين و مدرسين در جامعه ، ايراد نمودند كه در قسمتي از آن چنين اظهار داشتند :

معلمين بايد به شاگردان خويش طوري ذهنيت بدهند كه مطابق به اساس اسلام باشند ... بايد فكر اسلامي به آنها داده شود، در مدارس به شاگردان توصيف و مدح دين شود و به آنها طوري ذهنيت داده شود كه به اهميت علم آشنا گردند ، زيرا علم است كه انسان را از مشكلات دنيا و آخرت نجات ميدهد. هر كسي كه علم را حاصل نمود، حق و باطل را از هم تميز داده ميتواند، در آنصورت است كه حتماً بخاطر حق در مقابل باطل مقابله مينمايند .

شما ميدانيد كه در دوران سابق يك تعداد اشخاص بنام معلم و استاد كه مصروف تعليم و تربيه شاگردان بودند، ذهنيت شاگردان را خراب نمودند.به شاگردان، محصلين و متعلمين ذهنيت كمونيستي را تلقين نموده و افكار آنها را خراب نمودند كه نتيجه آنرا با هم ديديم كه به چه انجاميد ؟

در ختم مجلس متذكره نشان و سمبول خاص معارف كشور كه توسط متعلمين و معلمين مدارس شهر كابل ترتيب گرديده بود توسط محترم الحاج ملا محمد رباني رئيس شوراي سرپرست امارت اسلامي افغانستان براي كفيل وزارت معارف محترم مولوي عبدالسلام «حنفي» داده شد .

قابل به تذكر است كه ځارندويان جوان اسلامي كه متشكل از نوجوانان و جوانان فعال مدارس شهر ميباشند در فراهم آوري نظم محفل نقش بس بزرگي را ايفا نمودند. آنان با يونيفورم خاص خويش زينت آراي گردهمايي متذكره بودند، هم چنان يك جوره لباس مخصوص ځارندويان جوان مدارس اسلامي حضور محترم رئيس شوراي سرپرست از طرف مسوول آن اهدا گرديد كه با تشكر و خورسندي از جانب الحاج ملا محمد رباني رئيس شوراي سرپرست امارت اسلامي پذيرفته شد.

محفل فوق الذكر كه از ساعت ۹ بجه صبح آغاز گرديده بود تا ساعت يك ظهر ادامه پيدا نمود.

طي محفل پر شكوه كار احيا و ...

توسط انجنيران و متخصصين داخلي بشكل اصلي آن اعمار مجدد ميگردد.

درين نشست پيام محترم ملا امير خان متقي سرپرست وزارت اطلاعات و كلتور كه از سنگر هاي گرم جهاد از ولايت كندز بهمين مناسبت ارسال گرديده بود توسط محترم داكتر محمد نذير احمدزي مدير سياسي هفته نامه شريعت قرائت گرديد كه در قسمتي از ان آمده است : اين مركز بزرگ فرهنگي تاريخي و حفظ و نگهداشت آثار گنجينه هاي پر غناي كشور كه ممثل هويت تاريخي ، فرهنگي اين سر زمين مردخيز بود توسط كساني تخريب و آثار آن چور و چپاول گرديد كه دعواي جهاد ، اسلاميت و روشنفكري ميكردند.

در پيام آمده است: وقت آن رسيده است كه بياري خداوند بزرگ و همكاري همديگر كشور و مراكز تاريخي و فرهنگي مخروبه خويش را مجدداً اعمار و باز سازي نمائيم.

هكذا پيام اقاي اريكراردو سياو رئيس انجمن حفظ ميراث هاي فرهنگي افغانستان نيز قرائت گرديد كه در ان اطمينان داده شده است كه اين انجمن با شوراي بين المللي موزيم ها مقيم پاريس در تماس و وضع مجموعه موزيم كابل را به توجه همه موزيم ها و بر گردانده گان چنين آثار در سر اسر جهان ميرساند.

درين گردهمايي محترم محقق عبدالواسع پيروزي رئيس مركز باستان شناسي اكادمي علوم پيرامون ارزشمندي آثار تاريخي و فرهنگي موزيم ملي به تفصيل صحبت نمود. از مواظبت هاي مقامات امارت اسلامي افغانستان بخاطر حفظ اين گنجينه هاي پر بهاي موزيم ملي كه ممرف كلتور و فرهنگ اصيل افغاني و اسلامي ما ميباشد ابراز امتنان نمود.

همچنان محترم احمد ضيا «شريفي» يكتن از فرهنگيان كشور و محترم پوهنيار محمد اسماعيل «يون» استاد پوهنتون كابل بالترتيب مقالات تحقيقي علمي شانرا كه بيانگر ارزش آثار تاريخي فرهنگي و نقش موزيم ملي در شناخت هويت ملي ما و تاريخچه موزيم، دستبرد هاي كه دوزمان رژيم هاي قبلي برا اين مركز صورت گرفته بود قرائت نمودند.

در اخير محترم الحاج مولوي عبدالرحمن احمد هوتك معين فرهنگي وزارت اطلاعات و كلتور در رابطه به پاليسي فرهنگي كلتور و مواظبت هاي دايمي امارت اسلامي افغانستان از مراكز فرهنگي تاريخي و احياي مجدد و بازسازي همچو مراكز به تفصيل صحبت نموده گفت: امارت اسلامي افغانستان وظيفه اساسي و شرعي خود ميداند تا بخاطر احيا و زنده نگهداشتن فرهنگ و هويت تاريخي و ملي خويش همچو مراكز را مجددا احيا و باز سازي نموده و آثار گرانبهاي آن را حفظ نمايد

محترم معين فرهنگي از مراجع ملي و سازمانهاي بين المللي خواست تا درين امر مقدس امارت اسلامي افغانستان را ياري نمايند .

محفل با قرائت دعائيه توسط محترم مولوي گل حسن رئيس عمومي اداري و مالي وزارت اطلاعات و كلتور پايان پذيرفت .

خوانندگان عزيز! غرض معلومات بيشتر شما از چگونگي اين گردهمايي شاندار متن پيام محترم سرپرست وزارت اطلاعات و كلتور ، بيانات و مقالات قرائت شده در اين محفل را بدون كم و كاست در صفحه دوم و سوم اين شماره به نشر ميرسانيم .

د فارياب ولايت د قيصار ...

ولسوالي كي حالات عادي شوي دي او دخلكو امنيت د مجاهدينو له خوا تامين شويدي.

په انجنير نسيم مهدي ...

جمعيت د استاد عطا تر مشر تاو تريخوالي مسلحو نښتو ته وتلي دي د مزار شريف نه وارسيدلي خبرونه وايي چي ښار په څو بيلا بيلو برخو ويشل شوي دي چي يوازي لس برخي د دوستم په كنترول كښي دي باقي نوري برخي نورو ډلو سره دي وارسيدلي اطلاعات زياتوي چي د ايران نه چي كومې دوه نظامي الوتكي د وسلو سره د مزار شريف په هوايي ډگر كوزيدي د حالاتو د كړكيچ د زياتوالي له كبله جوزجان كښي ښكته شوي دي د جنبش او جمعيت اسلامي شخړه د سمنگان ولايت تاشقرغان ته هم اوړيده شوي ده چيرته چي د حميد الله كرباسي او امان قاق په نوم د جنبش او جمعيت قوماندانان يو بل سره په جنگ اخته شوي دي او د يو بل په مركزونو يي حملي كړي دي ، جنرال دوستم چي تيره اونۍ ازبكستان ته تللي بيرته جوزجان ته راستون شوي دي او د استاذ رباني د حكومت د جمهور رئيس د مرستيال په حيث حالاتو ته گوري تر څو مناسبه كړنلاره خپله كړي.

د پنگه ويشتو ژورو او ...

په باب چي كار يي د سويدن وكښتي له خوا پيل شوي دي د كابل ولايت د كليوپراختيا رئيس ته معلومات وركړل .

بي جي پي بخاطر از ...

هسين مسو رحين مي خواهند براي مستند سازي نظريات بي جي پي به ارتباط ايوديا، تلاش نمايند درين رابطه مورخين بزرگ هندوستان نيز اظهار تشويش نموده اند.

پايتخت فلسطين آزاد...

دوره، عبوري پنج سال تعيين شده بود كه در مي سال آينده پنج سال پوره مي شود او گفت كه حكومت مستقل فلسطين در مناطقي بوجود خواهد آمد كه در معاهده به فلسطين داده شده است .

به سلسله مسابقات جهاني...

بار وقت با هم مساوي ماندند كه بالاخره حكم مجبور شد به فيصله گول هاي پنالتي شد. كه در آن برازيل هالند را به چهار در برابر دو گول به شكست مواجه نموده و تيم هالند از رسيدن به مقام قهرماني محروم شد.

د شعر د كره كتني ...

د يادوني وړ ده چي د غونډي په بهير كي د شعر او ادب د ځانگړي مشر ښاغلي ډاكتر باز محمد ښادمن د شعر او شاعري او همدارنگه د كره كتني د غونډو د جوړيدو د ارزښت په باب لازمي ځرگندوني وكړي او شاعران يي «زمني» شاعري ته راوبلل.

يادونه

ښاغلي ستاسو ايمان په اجازه دونگړي چي دا ډول سپيڅلي پاڼي په ناوړو ځايونو كښي وغورځوي.

د كوون بيه له هيواد نه بهر

ملك	شپږ	كلني
پاكستان	RS200	RS400
دخليج هيوادونه	SR.150	SR.300
اروپا او امريكا	US$75	US$150

د شريعت تبصره

د ملي موزيم بيا رغونه

د ډيري خوښي ځاي دي چي د افغانستان د اسلامي امارت د فرهنگپال سياست په رڼا كي د افغانستان د ملي موزيم د بيا رغوني كار پيل شو ځرگنده ده چي زموږ پر هيواد د كمونيستي سره سيلاو او بيا د خپل منځيو جگړو په دوران كي زموږ د ملي او فردي ژوندانه د هر ډگر مادي او معنوي زياني هستي او زيرمي يا چور تالان او يا هم د جگړي په لمبو كي ايري شوي چي ددي توپان له ځپو نه زموږ ملي موزيم هم يي برخي پاتي نشو لړي ځل پردي پالو كمونيستي اجيرانو د خپلي ظالمانه واكمني په دوران كي په ماهرانه توگه له ملي موزيم څخه زياتره بي سياله او لوړ ارزښت لرونكي تاريخي آثار غلا او خپلو روسي بادارانو ته يي ډالي كړل همدارنگه وروسي د رباني او د هغه د مؤتلفو مليشه اي ځواكونو د خونړي واكداري په بهير كي هم په ډيره بيشرمي سره د ملي موزيم گران بيه او لرغوني آثار غلا او د موزيم وداني د خپل منځيو جگړو په ترڅ كي په كنډوالو بدله شوه له ملي موزيم څخه غلا شوي تاريخي آثار له هيواد څخه بهر ته ويوړل شول او هلته په ډيره سپكه بيه د پرديو سوداگرو لاس ته ورغلل . تاريخي آثار چي د پيړيو په اوږدو كي د انساني ژوندانه ځرنگوالي په پټه خوله خو په ښكاره او بربنډه څيره ترمميقوي د بشريت يو گټه ميراث او ژوندي شتمني ده چي كولاي شو ددي ليښو او ميراثونو په رڼا كي د سلهاو پيړيو پخواني انسان د ژوند، د هغوي د لاس لرلو وسايلو، ورځنيو چارو، دفاعي آلاتو، د كورني ژوند دود او ځرنگوالي او د ژوند په نورو اړخونو پوري د اړوندو مسايلو په هكله معلومات تر لاسه كړو دا آثار چي ډير نادر او نه پيدا كيدونكي دي او بيا د مختلفو پيړيو په اوږدو كي د وخت د چارواكو په ډير كوښښ او لوړو معيارونو سره لاس ته راغلي كه يو ځل له منځه ولاړ شي نو بيا نه راځي او په دي ډول د وخت په تيريدو سره يا له منځه ځي او يا هم داسي حالت غوره كوي چي بيا خپل لرغونتوب له لاسه وركوي او د پخوانيو د ورانونو د ځرنگوالي تشخيص نشي كولاي نو په دي لحاظ ددي ډولو تاريخي ليښو او آثارو د مناسبي ساتني لپاره د يوه مخصوص خوندي ځاي موجوديت حتمي بريښي چي همدغه د لرغونو آثارو د خوندي ساتلو ځاي ته موزيم ويل كيږي ددي لپاره چي زموږ د هيواد د لرغونو آثارو پاتي نشي نشاني له منځه ولاړي نشي نو لازمه وه چي د ملي موزيم وداني بيا جوړه او د لرغونو آثارو وساتلو جوگه وگرځي په همدي تكل د افغانستان د اسلامي امارت د اطلاعاتو او فرهنگ د وزارت د زړه سواندو مشرتابه لخوا د ملي موزيم د بيا جوړيدو لپاره هڅي پيل او بالاخره د تيري پنجشنبي په ورځ چي د محرم الحرام د مياشتي له يولسمي نيټي سره يي سمون درلود د ملي موزيم د بيا جوړوني عملي كار د يوي پرتمينې غونډي په ترڅ كي پيل شو. يي له شكه د افغانستان د اسلامي امارت د مسئولينو پورتني گام د هيواد د ملي او لرغونو شتمنيو په ساتلو كي يو د قدر وړ اقدام دي چي هيڅوك يايد ستړگي ورباندي پټي نكړي دا چي د روانو تپل شويو جگړو له كبله د اسلامي امارت په مخ كي زياتي ستونزي موجودي دي نو په يواځي توگه به دوغه ستر او تاريخي اقدام د بريالېتوب په لار كي ډيري ستړياوي ولري نو ځكه چي دغه لرغوني آثار د ټولي د انساني ژوند د ډيرو پخوانيو او زياتي برخي د خلكو د ژوندانه د ځرنگوالي په هكله معلومات له ځانه سره لري نو دا ښتني د ټولو نړيوالو لپاره د لرغوني زماني په هكله د معلوماتو يوه ستره زيرمه ده چي كه خدا نا خواسته ضايع شي نو بيا به د ټولو نړي پوهانو د هڅو په لار كي ستري ستونزي را منځته شي په دي سبب لازمه ده چي ټول علم او فرهنگ پاله نړيوال د فرهنگي خواخوږي پر بنسټ د افغانستان له اسلامي امارت سره په دي لار كي لازمي اقتصادي، تخنيكي او علمي مرستي وكړي همدارنگه په ټوله نړي كي له خورو ورو ميشتو افغانانو څخه هم دا هيله كيږي چي د خپل ملي او لرغوني تاريخ د فزيكي ژوندېتوب لپاره د ملي موزيم په بيا رغونه او په تيښتجه كي د ملي لرغونو آثارو په ساتلو كي لازمي مرستي وكړي او په دي ډگر كي خپلي ملي او فرهنگي دندي تر سره كړي انشاء الله د افغانستان د اسلامي امارت اړونده ځانگي د دوي د پيرزوينو درونه قدر كوي او لوي خداي«ج» به ورته اجرونه ورپه برخه كړي .

SHARIAT WEEKLY
Published by
Islamic Emirat of Afghanistan
Chief Editor: Mawlavi Abdul Rahman Ahmad Hotaki.
Editor: Mula Asadullah Hanifi.
Peshawar, Tel #: 844331-818157-815627
Fax: 816088 Peshawar
Account No: 71-8 Allied Bank of Pakistan LTD
Shopping Plaza KarKhano Peshawar
Printed by: Dawlati Printing Press